

[Erik Hansen (Ålborg amt).]

reform vil vi efter mit partis anskuelse nå noget, der er bedre end det, vi havde, og som er betydelig mere smidigt for dem, der ansættes efter denne lovgivning, og for dem, der skal administrere den. Vi opnår at gøre lønforskellen mellem de forskellige ansættelsesformer betydelig mindre, end den har været hidtil.

Når vi nu har behandlet alle disse ting, der vedrører ansættelsesvilkår, lønforhold, pensioner, forhandlingsrettigheder osv., skulle man næsten tro, at der ikke kunne være flere problemer vedrørende tjenestemændenes arbejdsvilkår tilbage. Men jeg vil gerne føje én ting til. Der er endnu et område, som det er umådelig vanskeligt at lovgive for, og det er det, der hedder klimaet og trivslen på arbejdspladsen. Det er en kendt sag, at når det drejer sig om klima og trivsel på arbejdspladsen, står den offentlige sektor tilbage for det private arbejdsmarked. Grundene til, at det forholder sig sådan, er sikkert flere. Det er f. eks. lettere at skifte job på det private arbejdsmarked, og der er større tradition for at gøre det, end der har været inden for den offentlige sektor. Med de love, som nu bliver vedtaget, bliver der større mulighed for bevægelse både ud og ind af tjenestemandssystemet, og der bliver inden for selve tjenestemandssystemet også mulighed for større bevægelighed. Jeg tror, at begge disse måder bør tages mere i anvendelse end hidtil for at få bedre klima på arbejdspladsen og for at fremme trivslen. Staten kan ikke som arbejdsgiver være bekendt at være tilbagestående. Selvfølgelig skal ikke alle kæmmes over én kam, men jeg tror, det er en kendsgerning, at staten er tilbagestående med hensyn til at skabe et ordentligt klima på arbejdspladsen, og at alt for meget initiativ og virkelyst alt for længe ikke har kunnet komme til udfoldelse på grund af forældede ledelsesformer. Til en moderne tjenestemandsløvs hører en moderne personalepolitik, og denne kan ikke forenes med, at demokratiet stopper ved kontordøren.

Med disse bemærkninger skal jeg på mit partis vegne anbefale at stemme for lovforslagene med de af ministrene stillede og udvalget tiltrådte ændringsforslag og anbefale at stemme imod det af hr. Morten Lange stillede ændringsforslag.

Morten Lange: Den radikale ordførers sidste bemærkninger var naturligvis distraherende for klimaet. I øvrigt vil jeg til de bemærkninger, han fremsatte om klimaet og trivslen på de offentlige arbejdspladser, blot føje, at en af de skelsættende ting i den samling lovforslag, vi er i færd med at behandle, i virkeligheden er, at staten er gået foran i spørgsmålet om arbejdsgiverens ret til at lede og fordele arbejdet. De klassiske paragraffer fra hovedoverenskomsten, som mere eller mindre havde sneget sig ind i tidligere udkast, er på udmærket måde blevet udrenset, og dermed er der lagt den egentlige basis for, at et skikkelig demokrati på de offentlige arbejdspladser kan indføres.

Det er værd i denne forbindelse at erindre om, at dette også har gjort det langt mere muligt og særdeles rimeligt for visse af de arbejdspladser, vi snakker om, nemlig de højere læreanstalter, i et forslag, som i øjeblikket behandles, og som vi formentlig ser herinde til efteråret, at gå overordentlig vidt i spørgsmålet om den demokratiske organisation af arbejdspladserne. Som sagt er der megen diskussion om disse sager, også en hel del blålys, men til grund ligger der et virkeligt og dybtgående ønske om, at offentlige arbejdspladser også skal være demokratiske arbejdspladser, og at det offentlige, samfundet, staten, kommunerne, må gå foran på disse områder. Man kan ikke lave demokrati ved hjælp af en lov, men ved hjælp af en lov kan man skabe forudsætningerne for demokratiet, og der er visse træk i de lovforslag, vi her har til behandling, som netop er sådanne vigtige forudsætninger for demokratiet; alene derfor er der grund til at fremme dem.

Hvad arbejdet, siden vi havde lovforslagene til første behandling her i salen, i øvrigt angår, er det helt klart, at vi har haft et opbud af henvendelser fra alle dem, der mente, de var blevet for lavt placeret. Hvis man laver statistik over, hvor mange det er, må man komplimentere lønningsministeren for hans sparsommelighed, for han har nok hørt fra de samme og flere andre og med de samme krav; jeg er ikke i tvivl om, at der er vist en betydelig tilbageholdenhed med hensyn til at lade enkelte grupper få en gunstigere placering, end de plejede at have. Jeg mener at kunne skimte, at der på et tilgrænsende område, nemlig børne- og ung-